(nelektorirani magnetogram)

TV SLOVENIJA 1, 12.01.2010, ODMEVI, 22:01

ROSVITA PESEK (voditeljica): Dober večer, pozdravljeni v Odmevih. O protikriznih ukrepih, ki jih predlaga SDS in o korupciji bodo poslanci v Državnem zboru razpravljali na izredni seji prihodnjo sredo. Tako je sklenil kolegij Državnega zbora. Izredno sejo so zahtevali poslanci največje opozicijske stranke, predsednik Državnega zbora pa je njihovo zahtevo prej dvakrat zavrnil. Kot je znano, je glavni razlog za sklic seje sum, da je Nova Ljubljanska banka brez ustreznih zavarovanj odobrila posojila podjetju Ultra, katere solastnik je minister in predsednik stranke Zares, Gregor Golobič. S tem se bo ukvarjala tudi posebna parlamentarna preiskovalna komisija, ki je pri NLB-ju že pridobila dokumente o posojilih Ultre.

CVETA ZALOKAR ORAŽEM (članica preiskovalne komisije, Zares): Jaz lahko povem, da so dokumenti v veliki večini podobni tistim, s katerimi je kot z anonimnimi dokumenti razpolagal gospod Vizjak. Niso popolnoma enaki, so pa zelo podobni in ni velikih razhajanj tako v višini kreditov, kot tudi v podatkih v zvezi s Hram Holdingom. O tem ste mediji že poročali. Gre za skupno 4 kredite, v višini okrog 6 milijonov evrov.

PESEK: V studiu sta se mi pridružila gospod Bogdan Biščak, sekretar Zaresa in gospod Černač iz največje opozicijske stranke. Dober večer obema. Pred pogovorom pa poglejmo nekatera dejstva o aferi Ultra.

MATEJ HLEBŠ (novinar): Takoj po objavi dokumenta, iz katerega je bilo razbrati, da ima pri NLB-ju neustrezno zavarovane kredite, je Ultra vložila tožbe zoper medije, ki so o tem poročali. Ne glede na to pa ostaja dejstvo, da tudi sedem mesecev pozneje nihče od pristojnih dokumenta ni označil za ponaredek. Policija pa je posredno že potrdila, da gre za original, saj so sporočili, da je NLB vložila kazensko ovadbo zaradi uhajanja zaupnih podatkov in ne zaradi ponarejanja dokumentov. V Utri pa so glede kreditov povedali tole:

GREGOR BREZNIK (direktor Ultre, 2.6.2009): Zavarovane so z bianco menicami, s hipotekami na nepremičnine, z osebnimi poroštvi vodstva družb in skupine Ultra in pa tudi z zastavo terjatev do naročnikov. Tako, da vsi krediti, 5,8 celotne skupine, so tudi v celoti zavarovani.

HLEBŠ: O tem, ali so ti krediti ustrezno zavarovani in pridobljeni pod pogoji, ki v času kreditnega krča veljajo za veliko večino podjetij, pa ti podatki ne povedo kaj dosti.

Dr. MIHA JUHART (strokovnjak za pogodbeno pravo, Pravna fakulteta v Ljubljani): Tako, da neka generalna zatrjevanja ali pa pavšalna, pavšalne navedbe, da je kredit zavarovan, da se uporabljajo določena običajna sredstva za zavarovanje, je nekaj tako splošnega, da to poslovne skrivnosti ne predstavlja.

HLEBŠ: Zato še vedno čakamo, kdaj bo Ultra uresničila, kar je napovedala pred več kot pol leta.

MILOŠ URBANIJA (lastnik Ultre, 2.6.2009): Gremo na avtobus, pa gremo na NLB in zahtevamo evidence znotraj tega procesa.

HLEBŠ: Nasprotujoče si izjave o kreditih pa sta dajala lastnik in solastnik Ultre, Miloš Urbanija in minister Golobič.

GREGOR GOLOBIČ (minister za visoko šolstvo in predsednik Zaresa, 17.5.2009): Edino kar vem, je podjetje Ultra bilo deležno strožje obravnave pri dodeljevanju kreditov, to so pri tem podjetju vedno zahtevali in še posebej v času gospoda Kramarja, strožja zavarovanja.

HLEBŠ: Prav nasprotno pa je trdil Urbanija.

URBANIJA: Marjan kramar je moj prijatelj. Osebni prijatelj.

HLEBŠ: Ali je prijatelj tudi podjetja?

URBANIJA: Ni prijatelj podjetja, ker nismo nikoli poslovno sodelovali.

HLEBŠ: Poleg posebne parlamentarne komisije, ki bo preiskovala ravnanje ministra Golobiča, se s krediti Ultre ukvarja tudi skupina tožilcev za pregon organiziranega kriminala. A informacij ne posredujejo, ker je zadeva v predkazenskem postopku.

PESEK: Pa začnimo kar iz tega prispevka. Gospod Biščak, do zdaj se je govorilo, da tisto, kar novinarji kažejo, da je prirejeno, da i točno. Danes je vaša poslanka, gospa Cveta Zalokar Oražem dejala, podatki o posojilih so kar točni. To je pomembna sprememba.

BOGDAN BIŠČAK (sekretar Zaresa): Rekla je, da so podatki o višini posojil kar točni in to je tudi po tem, kar jaz vem, res. So pa povsem netočni podatki, če so bili taki, kot se je govorilo, da posojila niso zavarovana, ker je danes že povsem jasno tudi iz dokumentov, ki jih je Nova Ljubljanska banka posredovala preiskovalni komisiji in ti dokumenti so bili skrbno prikrivani slovenski javnosti in poslancem s strani vodja te preiskovalne komisije, poslanca SDS, gospoda Petana, torej iz teh dokumentov je sedaj jasno, da so bili zavarovani.

PESEK: Ampak, če pogledamo naslednje dejstvo, nekoliko nenavadno je, da slovenska javnost, mediji, tudi politične stranke med seboj, že sedem mesecev kar tavajo in tavajo. Gospod Urbanija je rekel, gremo na avtobus in terjajmo te dokumente. Zakaj pa res preprosto ne gredo na avtobus in pogledajo teh evidenc in jih pokažejo, če je igra čista.

BIŠČAK: No, oprostite, ampak tukaj me pa čudi, da novinarji tako pozabljajo nekatere informacije. Gospod Urbanija je, to vsi vemo, nekajkrat zahteval, oziroma razrešil…

PESEK: Ja, NLB jih ni dala…

BIŠČAK: Ja, a je to odgovornost gospoda Urbanije?

PESEK: Ne, ampak on sam je tako preprosto povedal, gremo na avtobus in poglejmo te evidence.

BIŠČAK: Če mi boste dovolili, bom povedal do konca.

PESEK: Prosim.

BIŠČAK: Gospod Urbanija je banko odvezal molčečnosti in ji dovolil, da vse podatke v zvezi s temi krediti objavi. Nova Ljubljanska banka do sedaj tega ni naredila. Na zahtevo preiskovalne komisije je to že 12. decembra tudi uresničila in te podatke dala. Po tem, kar sam vem, velja te podatke še v kakšni malenkosti dopolniti, ampak o tem, da so bili ti krediti zavarovani, da so bili ustrezno zavarovani in da se ti krediti redno vračajo in da so večinoma že vrnjeni, 6,7 milijonov je bilo je bilo v

skupni vrednosti teh kreditov, samo še 2,5 milijona je za odplačati. Torej o vsem tem zdaj ni nobenega dvoma in s tem tudi odpade tudi v veliki meri razlog, ki so ga v SDS ves čas navajali za sklic te izredne seje. To je, da se do teh dokumentov ne da priti. Ti dokumenti so sedaj v parlamentu in me zanima, kaj bodo danes povedali, zakaj je ta izredna seja še potrebna.

PESEK: No, boste kar povedali, gospod Černač, zakaj je ta izredna seja še potrebna?

ZVONKO ČERNAČ (podpredsednik SDS-a): No, jaz mislim, da je prav, da se vrnemo malo nazaj, glede na to, da je bilo v tej zadevi kar nekaj izjav. Najprej bi rad rekel, da ne bi želel, da bi ta zadeva izpadla kot nek napad na skupino Ultra ali pa na stranko Zares, oziroma njenega predsednika. Zadeva je bila sprožena v parlamentu v mesecu juniju letos, na Komisiji za nadzor javnih financ, ko smo želeli preveriti ustreznost zavarovanja posojil pri največji državni banki in nadzor Banke Slovenije nad temi posojili. V tistem kontekstu se je pojavil tudi ta dokument, ki je bil plod spora med LDS-om in Zaresom, vemo zakaj je šlo, šlo je z a menjavo uprav, gospoda Veselinoviča in tako naprej. In v tem dokumentu je bilo jasno razvidno, da velik del teh posojil, ki je bil v mesecu decembru 2008, takrat ko je bil kreditni krč največji, ekspresno dodeljen skupini Ultra s strani največje državne banke, ni ustrezno zavarovan. Kajti v bančnem jeziku je terminologija »zavarovan« pa »ustrezno zavarovan« zelo pomembna. In v tem konkretnem primeru je bilo tudi jasno navedeno, da do skupine Hram Holding so bili krediti ustrezno zavarovani, do Ultra skupine pa so bili samo zavarovani. Teoretično to pomeni, da je kredit zavarovan tudi, če je zavarovano s 50-krat ali pa 60-krat nižjo vrednostjo, kot znaša vrednost kredita. Ampak problem se je izpostavil iz enega drugega vidika. Izpostavil se je iz naslova, na eni strani privilegirane obravnave posameznih primerov, še posebej v tistem obdobju, ko so številna podjetja zaradi tega, ker niso uspela dostopati do kreditnih sredstev, najavljala in tudi sprovajala stečaje, in zaradi vpletenosti visoke politike v te procese.

PESEK: Ampak zdaj ste nekoliko šli še v kronologijo in pojasnili širšo zadevo, ampak gospod Biščak vam je prej povedal, dokumenti so zdaj v Državnem zboru, ampak kolikor je znano, jih lahko pogleda le ena od komisij, torej komisija gospoda Petana. Poslanci, ki pa bodo o tem izredno razpravljali, pa vpogleda v te dokumente ne bodo imeli. V čem je potem smisel te seje?

ČERNAČ: Gospod Biščak je govoril samo o teh dokumentih, ki se nanašajo na skupino Ultra in na ta del, ki se nanaša na približno 6 milijonov evrov kreditov.

PESEK: A ni to bistvo cele zadeve?

ČERNAČ: Ni pa govoril… Ne, zadeva je širša. Ni pa govoril o vsem. Mi ne vemo, kaj vse se je dogajalo v tistem obdobju. Bili smo seznanjeni z informacijami, da je problematična izpostavljenost slovenskih bank v višini 600 milijonov evrov. V teh dneh smo priča dokapitalizaciji Nove Ljubljanske banke v višini preko 250 milijonov evrov, za katero stroka ocenjuje, pomemben del stroke, tudi guverner Banke Slovenije, da ta dokapitalizacija ni potrebna, to so vse vprašanja, ki so za ljudi seveda zelo pomembna. Zaradi tega nas čudi to zavlačevanje s strani predsednika Državnega zbora, gospoda Gantarja in to neko posredno ščitenje svojega strankarskega šefa, gospoda Golobiča s tem, ko seje, ki je bila zahtevana že v novembru in predvsem pa vsega tistega, kar se je dogajalo v juniju in pa v naslednjih mesecih, ni sprocesiral. Se pravi, zaradi nekih formalnosti so se dogajala ta zavlačevanja. Moj občutek je, da tudi ta seja bo po njegovi odredbi speljana na tak način, da ne bomo kaj dosti govorili.

PESEK: Saj zato sem vas pa, se opravičujem…

ČERNAČ: Verjetno bomo predstavili neka stališča in bo zaprta za nadaljnjo razpravo…

PESEK: Se opravičujem, gospod Černač, ker vas prekinjam, ampak poglejte, vaš strankarski kolega Vizjak, ki vodi Komisijo za nadzor javnih financ, ne more priti do nekaterih podatkov o posojilih Ultre. Bistvo cele zadeve, ker gre pa tudi za neko drugo odgovornost njihovega ministra, je prav zadeva Ultra. In ne javnost, niti politiki, ki ne bodo člani te Petanove komisije, teh dokumentov, tega glavnega, bi rekla razloga, ne bodo mogli videti.

ČERNAČ: Glejte, jaz sem poslanec, teh dokumentov nisem videl. Sem član Komisije za nadzor javnih financ. Kot član te komisije sem meseca junija poslušal visoke predstavnike tako Nove Ljubljanske banke, ki so prej sedeli na visokih položajih Banke Slovenije, recimo gospod Nučič je bil vrsto let desna roka gospoda Gasparija, zdaj je svetovalec v Novi Ljubljanski banki. Vemo, da je novi šef uprave Nove Ljubljanske banke bivši član sveta Banke Slovenija, tako da je ta prepletenost tudi po tej plati dokaj velika. No in iz teh ust visokih predstavnikov smo slišali, da mi v parlamentu nimamo pravice videti teh podatkov. To je bilo zelo čudno zame, glede na to, da je Komisija za nadzor javnih financ le tista nadzorna institucija, ki ima nalogo in dolžnost bedeti nad tem delom. Zdaj pa, če je dolžnost komisije in stvar davkoplačevalcev, da bedijo samo takrat, ko je treba banko, kadar pride do tega, da ima slabo zavarovana posojila in slabe terjatve, sanirati, jaz se s tem ne morem strinjati. Jaz mislim, da je potrebno javnosti predstaviti, transparentno predstaviti vse te dokumente in celotno stanje. Konec koncev se je celotna svetovna finančna kriza zgodila ravno zaradi prikrivanja podatkov.

PESEK: Gospod Biščak, še malenkost bi se ozrla na prispevek. Zdi se, zdaj smo se pogovarjali v precejšnji meri tudi o proceduri in o teh tehničnih stvareh v zvezi z izredno sejo. Ampak zanimivo je, da sta si tukaj izjava ministra Golobiča in gospoda Urbanije v opreki. Videli ste, gospod Urbanija, ki pravi, da je osebni prijatelj gospoda Kramarja, je pravil, da Ultra ni najemala kreditov, gospod Golobič pa pravi, da je prav NLB od Ultre v času Marjana Kramarja zahtevala strožja zavarovanja. Torej se vsebinsko klobčič še kar plete kar naprej.

BIŠČAK: Saj gospod Urbanija ni zanikal tega, kar je rekel gospod Golobič. Gospod Golobič je govoril…

PESEK: Kako ne?

BIŠČAK: Ja, glejte, če nekdo reče, da so bili pogoji strožji, nekdo reče, jaz sem s tem prijatelj, to potem….

PESEK: Ne. Gospod Kramar…

BIŠČAK: Morda jaz slovensko ne razumem, ampak…

PESEK: Gospod Urbanija je dejal, Ultra ni najemala kreditov.

BIŠČAK: Ne, ne glejte, jaz tega nisem slišal, če je to rekel, je to, bi bila neumnost, saj je sam povedal. On je bil tisti, ki je na tiskovni konferenci predstavil koliko kreditov je Ultra dobila…

PESEK: V času Marjana Kramarja.

BIŠČAK: Ja, ja. On je bil, ki je junija, ko je ta cela afera izbruhnila, na tiskovni konferenci, skupaj z direktorjem, če se prav spomnim, predstavil koliko kreditov so pri Ljubljanski banki najeli in jaz nikoli

ga nisem slišal, da bi rekel, da Ultra ni najemala kreditov. Seveda jih je, najemala jih je po normalnih pogojih, po normalnih procedurah. Jaz ne vem od kje gospodu Černaču podatki o kakšnih posebnih procedurah. Z normalnimi zavarovanju, o tem se boste lahko prepričali, ali pa se bodo vsi tisti, ki bodo lahko te dokumente pogledali in jih normalno vračali. Potem…

PESEK: Ne, gospod Golobič je dejal, da je zahtevala v času NLB, v času Marjana Kramarja, od Ultre strožja zavarovanja, ne, to so…

BIŠČAK: Ja, to pa je rekel ja. Ampak…

ČERNAČ: To ne drži. To ne drži, to že zdaj vemo, da to ne drži, tako da to je še ena laž.

BIŠČAK: Ne, tega ne vemo…

ČERNAČ: Gospod Golobič se vedno bolj kaže kot notoričen lažnivec. Jaz ne vem, zakaj to počne, ampak tu je še ena laž v tej celi seriji teh laži.

BIŠČAK: Gospod Černač, sam ste povedal, da dokumentov niste…

ČERNAČ: Če mi dovolite, da dokončam.

BIŠČAK: Ja, tudi vi meni niste dovolili, da končam.

ČERNAČ: Tudi v tem studiu je bilo rečeno…

BIŠČAK: Jaz bi vas prosil, da mi omogočite, da bi govoril.

ČERNAČ: .. Da je tisti dokumenti pred meseci ponaredek. Zdaj se je ugotovilo, da to ni ponaredek, da ti podatki, ki so bili takrat posredovani v javnost…

BIŠČAK: To se ni ugotovilo.

ČERNAČ: …In tudi komisiji…

BIŠČAK: To je laž.

ČERNAČ: Držijo.

PESEK: Kar držijo. Kar. Kar.

ČERNAČ: Držijo, da so bili ti krediti samo zavarovani. Jaz sem prej povedal, kaj pomeni v bančnem jeziku zavarovati kredi….

BIŠČAK: Ampak vi res niste človek, ki lahko to nam razlaga.

ČERNAČ: In tudi danes je bilo s strani tistih, ki so v teh podjetjih zaposleni in vodijo ta podjetja, povedano, da so zavarovani z neko hipoteko, ki ne dosega, daleč ne te vrednosti in menicami…

BIŠČAK: To ni res. Dosegajo.

PESEK: Bomo…

ČERNAČ: Druga zadeva, ki je pa še bolj pomembna v teh zgodbi, je pa seveda ta, dokler ne bomo vedeli, kdo, na kakšen način, v kakšnih rokih je te visoke zneske posojil odobraval v tistem obdobju, ko podjetja niso mogla dostopati do bistveno manjših zneskov zato, da bi ohranila proizvodnjo, dokler tega ne bomo imeli na mizi in temu je seveda namenjena izredna seja, ki jo vaš predsednik, strankarski kolega, predsednik parlamenta…

PESEK: Smo že slišali, ja, kar končajte, prosim.

ČERNAČ: …Zavlačuje. Dokler tega ne bomo imeli na mizi, na transparenten način in se o tem pogovorili, do takrat se lahko pojavljajo take in drugačne špekulacije.

PESEK: No, to bo v sredo. Tu bomo končali. Vaš zadnji stavek, prosim lepo.

BIŠČAK: Zakaj samo stavek, saj samo on govori že ves čas.

PESEK: Prosim.

BIŠČAK: Torej, v tem času je Nova Ljubljanska banka za eno malenkost zmanjšala svojo kreditno aktivnost, v času tako imenovanega velikega kreditnega krča. Ta kredit, o katerem je izredna seja, predstavlja 0,03 procenta kreditnega potenciala, oziroma kreditnega angažmaja Nove Ljubljanske banke in SDS sklicuje zaradi tega izredno sejo, ker je baje ogrožen finančni sistem in celo demokracija. Teh sej niste sklicali, ko je šlo 140 milijonov iz Intereurope v Rusijo, ko je šlo za kreditiranje Istrabenza, ko je šlo za kreditiranje Pivovarne Laško. Ta mala malenkost kredita, ki se normalno vrača, je problem. Bančni sistem in finančni ogrožajo samo eni krediti, gospod Černač in to je tisi, ki se ne vračajo. Ta kredit se normalno vrača in bil je po normalnem postopku odobren. In očitati gospodu Golobiču, da laže potem, ko ste tukaj natresli v štirih stavkih pet laži, je res nekorektno.

PESEK: Bomo pri tem končali. Glejte, v sredo je…

ČERNAČ: Sklep (nerazumljivo, govorijo eden čez drugega)… širše, ne govori ničesar o podjetju Ultra in ne o skupini…

PESEK: … Izredna seja…

BIŠČAK: Zelo veliko govori o podjetju Ultra…

ČERNAČ: …Govori o tistih kreditih, ki so sporni…

PESEK: … In bosta takrat govorila. Naš čas se je že iztekel. Hvala lepa. Poglejmo si novice, v drugem delu oddaje pa o tem, zakaj se je življenje pri nas po uvedbi evra podražilo.